



ฉบับที่ 143/2560

วันที่ 7 ธันวาคม 2560

ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาระสำคัญของมาตรา 53 ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ.

ตามที่มีผู้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ในมาตรา 53 ว่าเป็นการเปิดช่องให้รัฐบาลสามารถตรากฎหมายพิเศษเพื่อกู้เงินได้นอกเหนือจากพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่มีหลักเกณฑ์และกรอบเพดานในการกู้เงิน ซึ่งอาจทำให้รัฐบาลนำเงินกู้ดังกล่าวมาซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหาร ส่งผลให้เกิดภาระสาธารณะที่ประชาชนต้องแบกรับ นั้น

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ขอเรียนชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว ดังนี้

1. ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. เป็นกฎหมายที่จะตราขึ้นตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ซึ่งจะต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ

2. โดยหลักการแล้ว อำนาจในการตรากฎหมายพิเศษเพื่อกู้เงิน รัฐบาลสามารถดำเนินการได้ภายใต้บทบัญญัติรัฐธรรมนูญฯ โดยที่ผ่านมาในกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วน เพื่อรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลได้ตรากฎหมายพิเศษในรูปแบบพระราชกำหนดเพื่อกู้เงินมาใช้ดำเนินมาตรการแก้ไขปัญหาในช่วงวิกฤติต่างๆของประเทศ เช่น วิกฤติการเงินในช่วงปี 2540 วิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปี 2552 และปัญหาอุทกภัยในช่วงปี 2555 เป็นต้น

3. หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา 53 มิใช่เป็นการเพิ่มอำนาจฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายพิเศษ แต่เป็นการกำหนดกรอบวินัย เพื่อป้องกันไม่ให้ฝ่ายบริหารใช้อำนาจในการออกกฎหมายพิเศษเพื่อกู้เงินโดยปราศจากความรอบคอบรัดกุม และเพื่อควบคุมการใช้ดุลยพินิจของฝ่ายบริหารให้มีความเข้มงวดและมีความระมัดระวังในการดำเนินนโยบายการคลัง

4. ร่างพระราชบัญญัติฯ มาตรา 53 ได้กำหนดกรอบและเงื่อนไขในการออกกฎหมายเพื่อการกู้เงินของรัฐบาลนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ เฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนและอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยไม่อาจตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ทัน โดยกฎหมายเพื่อกู้เงินดังกล่าว ต้องระบุวัตถุประสงค์ของการกู้เงินระยะเวลา ในการกู้เงิน แผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้ วงเงินที่อนุญาตให้จ่ายเงินกู้ และหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินแผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้นั้น (จากเดิมที่ พรก. กู้เงิน จะระบุให้เสนอกรอบการจ่ายเงินกู้ต่อรัฐสภาเพื่อทราบเท่านั้น)

การกำหนดเงื่อนไขตามร่างดังกล่าวจะทำให้การกู้เงินตามกฎหมายพิเศษเป็นช่องทางสุดท้ายเมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วนและไม่สามารถดำเนินการภายใต้กระบวนการงบประมาณได้แล้วเท่านั้น นอกจากนี้ การกำหนดให้ต้องมีการแสดงรายละเอียดแผนการจ่ายเงินกู้ให้ชัดเจนยังทำให้รัฐสภาสามารถกลั่นกรองและตรวจสอบการจ่ายเงินกู้ได้ในลักษณะเดียวกับการพิจารณางบประมาณรายจ่ายด้วย ทั้งนี้ จากข้อกำหนดเงื่อนไขดังกล่าวทั้งหมด ส่งผลให้การออกกฎหมายพิเศษเพื่อกู้เงินสำหรับจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ทางทหารในภาวะปกติทั่วไปไม่สามารถดำเนินการได้ โดยจะต้องดำเนินการผ่านกระบวนการขอตั้งงบประมาณตามขั้นตอนปกติเท่านั้น

5. อนึ่ง หลักการของร่างกฎหมายวินัยการเงินการคลังของรัฐ ในส่วนของการบริหารหนี้สาธารณะ นอกจากจะมีการกำหนดกรอบวินัยการกู้เงินภายใต้กฎหมายพิเศษตามร่างมาตรา 53 แล้ว ยังมีการกำหนดกรอบวินัยในการกู้เงินของรัฐบาลในวัตถุประสงค์อื่นๆ ได้แก่ กรอบวินัยในการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ กรอบวินัยในการกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม กรอบวินัยในการจ่ายเงินกู้ การติดตามประเมินผลการจ่ายเงินกู้ ตลอดจนการจัดทำแผนการกู้เงินและการรายงานสถานะหนี้ เพื่อให้การจ่ายเงินกู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

ทั้งนี้ ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ได้ผ่านการพิจารณารับหลักการจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) แล้ว และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและนำเสนอ สนช. พิจารณาให้ความเห็นชอบได้ภายในเดือนธันวาคม 2560

คณะโฆษกสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

โทร. 0 2265 8050 ต่อ 5520